

There are no translations available.

U nastavku pročitajte izjave članova ekspedicije "Panjkov ponor 2010". Neke su zapisane doslovce nekoliko sati nakon akcije ili uvedene u dnevnik ekspedicije, a u narednim danima još su malo dopunjene i pripremljene za čitanje. Primjetit ćete da gotovo sve govore o Panjkovom ponoru i novootkrivenom prostoru, što je razumljivo jer su emocije tu bile najjače.

Međutim, akcija spajanja Ponorca i Suvaje također je bila iznimna, što zbog višednevnih urona i istraživanja, a i zbog 5 sifona na "relativno" kratkom prostoru. Ukupan broj preronjenih sifona u sustavu Ponorac-Suvaja je sedam (dva se nalaze u uzvodnom dijelu - tkz- Šetnici). Istraživanje tog sustava kao i sam izron Frfa i Alana u Ponorac dokumentirano je video kamerom, i nadamo se završetku filma do jeseni i skupa speleologa. Do tada ostajemo na pričama i fotkama :)

Tihomir Kovačević - Tihi, dipl. ing.
speleoronioc, vođa MSRE "Panjkov ponor 2010."

Prošle su točno 62 godine mog života, kada sam shvatio bar dio biti postojanja- nas dvonožaca koji jedini imaju moć mišljenja i svjesnog gospodarenja svojim životima- spoznaja i vječna želja da se otkriju korijeni našeg postojanja , kao i naša misija na ovom našem planetu.

Nova Kršlja, Drežnik grad, Rakovica i Panjkov ponor, kao svjedok razvitka naše zemlje u geološkoj prošlosti . Već desetak istraživanja sam napravio sa svojim prijateljima u sustavu Panjkov ponor – Varićakova špilja, a uskoro i Crno vrelo. Od vremena kad su počeli sa svojim istraživanjima, prvo speleolozi SO Velebita, zatim DISKF-a , a i ostali speleolozi hrvatske otkriveno je preko 11,5 kilometara podzemnih kanala u potpunosti ili djelomično ispunjenih vodom. Taj speleološki sustav do nedavno je bio drugi po dužini u Hrvatskoj , odmah iza sustava Đulin ponor- Medvednica koji je preko 16 kilometara dužine.

Velikim entuzijazmom , zalaganjem i željom za novim spoznajama speleolozi SO Sv. Mihovil iz Šibenika na južnim obroncima Velebita u objektu Kita Gaćešina i speleolozi SO Željezničar iz Zagreba u Draženovoj pihaljci u prvom dijelu ove godine spajanjem napravili su sustav od 12 100 metara i sustav Panjkov ponor – Varićakova potisnuli na treće mjesto. Čestitke svim sudionicima tih otkrića.

Osim naše želje za spoznajom i otkrićima novih prostora to je bio još jedan sportski poticaj za našu ekipu da sustav Panjkov ponor jednim novim istraživanjem stavimo na drugo mjesto, a možda jednog dana i na prvo. Kao vođa ekspedicije imao sam veliku čast da budem i član „jurišnog tima“ , kojeg je predvodio zamjenik vođe ekspedicije Alan Kovačević ujedno i vođa

Priče iz dubine

Written by Admin

Sunday, 01 August 2010 09:09 - Last Updated Tuesday, 10 August 2010 10:36

---

istraživanja, te još četvero mojih učenika i prijatelja Gordan, Darko, Frf i Luka.

Ušavši u pedeset-satno istraživanje, kroz vodu, blato, sifone, bunare, okomite zidove i nakraju bivak iza sifona i dva noćenja – urodilo je plodom! Čitavo vrijeme još od 2002. godine tvrdio sam i znao da se u ovom području nastavlja fantastična priča fenomena krša – podzemna Plitvička jezera . To se i ostvarilo 22.07.2010. god. ušlo se u fosilne kanale Panjkovog ponora, a iznad „Bilovog oka“ otvorio se svijet iz bajke. Kamenice u nizu dubine i do 4 metra, širine 10-15 metara , kamene kule u vodi, makaroni preko metar i pol dužine, špiljsko biserje, kameni slapovi.... USPJELI SMO !

U momentu mi je bilo sve jasno, kad sam čuo potmuli rad bušilice u daljini (ja sam čekao u bivku) iznenadni gromoglasni vrisak mojih prijatelja , to je bio vrisak od sreće da se otkrilo nešto izuzetno. Vriske ne bi bilo jer su sve to prekaljeni istraživači da se nije radilo o nečemu velikom. Kada su se vratili onako ozareni , Frf mi ushićeno reče „Deda imaš svoje Plitvice“!

Taj osjećaj se ne može opisati: sreća, ushićenje, ponos... kad znaš da ti se za života vratio dio uloženog entuzijazma i ljubavi prema prirodi i ljudima.

Povratak koji je trajao više sati, susret sa transportnom ekipom bez koje ovo veliko otkriće ne bi bilo izvedivo i slavlje i grljenje u dubini Panjkovog ponora, na kraju „speleo taksi“ (Zvone Turkalj naš član iz Drežnik Grada svojim traktorom i malom prikolicom svakodnevno je prevozio opremu i ljude iz baze u novoj Kršlji do ulaza u Panjkov ponor) - sve je to nešto posebno za pamćenje.

Odlazeći iz Panjkovog ponora zahvalio sam se bogu Velesu što nam je širom otvorio vrata ove podzemne riznice ljepote, svim članovima ekspedicije, a posebno svom sinu Alanu Kovačeviću koji sam siguran da me je već duže vrijeme premašio u ljubavi prema podzemnim ljepotama Lijepe naše.

Posebna zahvala svim žiteljima Nove Kršlje, Drežnik Grada i ostalim ljudima sa područja općine Rakovica koji su sa svojim sponzorstvima, radom i ljubavlju pratili ovaj veliki poduhvat. Znam da je ovo naša mala kap u velikom slapu velike spoznaje i zbližavanju prirode i čovjeka.

Alan Kovačević

speleoronioc, vođa istraživanja MSRE "Panjkov ponor 2010."

Uspjeli smo! Otkrili smo podzemna „Plitvička jezera“, bar se meni tootalo po mislima, a moram priznati i dalje se mota. Proći preko 4 kilometra vrlo zahtjevnih špiljskih kanala i roniti u njima da bi tek došli na početak nečega što ne može vidjeti svaki čovjek. Trebalo nam je sveukupno preko 50 sati mukotrpnog prelaženja prepreka kroz vodu kako bismo istražili ovo mjesto 50 metara duboko pod zemljom i 5 kilometara daleko kroz špiljske kanale. Nisam ni sanjao da ću doživjeti ovo što jesam.

Na moju inicijativu smo organizirali „MSRE Panjkov ponor“ nakon par godina izbjivanja s tog terena. Tradicija našega društva je da svake godine organiziramo Međunarodnu speleo-ronilačku ekspediciju na ljeto na kojoj nam se uvijek pridružuju speleolozi iz Mađarske, Italije, Švicarske, BiH, Češke, Slovačke Slovenije te speleolozi iz Hrvatske iz raznih društava. Već prije dvadesetak godina je moj otac počeo s istraživanjem ovog područja te je nastavio zajedno sa mnom od 2002. godine pa nadalje sljedeće 3 godine. Nakon toga se ekipa zasitila istoga terena pa smo se premjestili na druga područja Hrvatske (Zrmanja, Brinje, Gospić...).

Dobio sam čast tj. izabran sam za vođu istraživačkog tima. Znao sam da je to velika odgovornost i za to sam se i pripremao. Moram spomenuti da sam imao veliku podršku od svih, krenuvši od svog posla – firme 24 sata – gdje su me razumjeli da trebam godišnji u određeno vrijeme s određenim brojem dana i to su mi omogućili, pa do mojih prijatelja Robića i Roberta Erharda koji su me financijski poduprijeli u opremi, i na kraju mojih najbližih privatnih i speleoloških kolega koji su uskakali pomoći u svakom trenutku. Da pobliže objasnim o čemu se radi – odlučili smo ove godine se vratiti na sustav Panjkov ponor – Varićakova špilja koji je do ove godine bio drugi najduži špiljski sustav u Hrvatskoj sa 11557 metara. Naši speleološki prijatelji iz Šibenika na čelu s Teom Barišićem su nas stavili na treće mjesto jer su na Velebitu istražili sustav duži od "našega". Sportski smo prihvatili izazov i dali si za zadatak da vratimo „naš“ sustav na drugo mjesto.

U šali smo govorili da sada kad uđemo, napraviti ćemo 1 kilometar špilje čisto da pokažemo da smo ekipa. Na to smo se svi smijali jer smo to željeli, ali smo i svjesni da je to nerealno jer i 100 novih metara u podzemlju je puno.

Došao je i taj dan, treba organizirati ekipu da akcija počne, bilo mi je teško i na samu pomisao što nas čeka jer sam tamo već bio. Zadnji put sam proveo u sustavu 37 sati, spavao, istraživao i vodio. Kad sam izašao mislio sam da me pregazio vlak, jer objekt je 90% u vodi, cijelo vrijeme se hoda ili pliva kroz vodu od 10-12°C. Nakon 37 sati sam osjetio da ne mogu više, da padam s nogu, ali sam isto tako znao da upravo sada svaki metar koji napravimo je novi i cijenjen jer svi smo mi ljudi isti pa kad netko dođe poslije nas isto će biti umoran i reći s-vaka čast to je trebalo napraviti. Ta misao me psihički podizala i tjerala dalje.

Ove godine sam imao puno teži zadatak, trebao sam povesti 6 ljudi na „kraj“ sustava kako bi istraživali dalje. Zadnja točka istraživanja je bila na oko 3,5 km od ulaza. Ne izgleda daleko ako čovjek zamišlja cestu ili livadu, ali u sustavu gdje su svi kanali djelomično ispunjeni sa vodom u

kojoj se nalaze velike glonđe i kamenje koje kao da jedva čekaju da netko od nas odvali nogom po njima i postane nesposoban za daljnji rad, pa zatim sifon, tj. mjesto gdje trebamo roniti kako bi prošli dalje a nalazi se na pola našega puta otežavaju jako put do zadnje točke. Transportni tim, speleolozi koji ne idu kroz sifon trebaju odnijeti svu opremu do sifona na 2200 metara udaljenosti od ulaza. Počeli smo prvo slagati svaku svoju opremu za spavanje i suhu robu za oblačenje na mjestu bivka. Zatim ronilačku opremu, pa hranu, vodu za piće, fotografsku opremu sa fleševima, video opremu, rasvjetu, karabit, opremu za penjanje i spuštanje po užetima, aku-bušilicu sa rezervnim baterijama, opremu za mjerenje i crtanje objekta... strašno. Kada smo sve stavili na hrpu izgledalo je smiješno i potpuno nerealno da bi to moglo nositi 6-ero ljudi. Nema veze -mislio sam si- idemo pokušati pa ćemo vidjeti tokom akcije kako dalje. Transportni tim od svega sedam ljudi tovari svu opremu na traktor s prikolicom i kreće na put Panjkovog ponora. Izabrali smo traktor jer ceste ili puta do špilje nema, nekada je postojala, ali je priroda i nenastanjenost toga područja to sve pretvorila u zaraslu neprohodnu prirodu. Dogovorili smo se da transportni tim uzme što više stvari sa sobom kako bi rasteretili nas da što lakše prođemo dio do sifona jer nas ono glavno čeka tek od tuda. Pred špilju dolazimo nakon nekih dva sata za njima i ugodno iznenađenje- ispred špilje nema niti jedne torbe. Svaki od nas je na leđima imao po jednu torbu od svega desetak kila i ulazimo u objekt. Prvi dio od stotinjak metara dužine nam je svima najgori jer se odmah treba uvaliti u vodu dubine 40-tak centimetara, a ne može se hodati kroz nju već se treba leći zbog niskoga plafona špilje. Od toga djela špilja se višestruko povećava i prostrani kanali vode prema sifonu.

Prvotno oduševljenje kako ne trebamo nositi puno opreme u prvom djelu špilje je nestalo, odmah nakon toga prvog provlačenja, transportni tim nam je ostavio 6 velikih torbi. Tovarimo ih na naša leđa i sada smo već pomalo zabrinuti jer težina opreme dolazi na nekih 30 kg po speleologu. Nakon oko 2000 metara od ulaza sustižemo transportnu ekipu koja je prenosila teške dvobocnike za ronjenje, olova, akumulatore za rasvjetu...

Svi zajedno se odmaramo na Plaži, mjestu koje smo tako nazvali jer se nalazi pred sifonom u kojem se mora roniti za daljnje napredovanje kroz špilju.

Dogovaramo sa vođom transportne ekipe Hrvojem Dragušicom (Dragi), da sutra dođe do ovoga mjesta u 16 sati provjeriti da li je sve OK. Ako nas nema sve je u redu, a ako nije i trebamo nešto, poslati ćemo jedan par speleologa da se vrati i obavijesti ga. Također smo dogovorili da ponovo dođe sa transportnim timom u petak, znači dva dana kasnije u 16 sati kako bi nam pomogao iznijeti opremu van iz špilje. Po osobi smo od sad imali između 40 i 70 kg opreme. Svi se nalazimo kod sifona i počinje transport kroz njega.

Moj speleoronilački partner Tomislav Flajpan – Frf i ja ronili smo oko desetak puta kroz sifon kako bi potopili svu tu opremu koja je uglavnom bila pozitivno plovna. Sistem je bio da prerone tri speleoronioca, jedan ostane na drugoj strani a dva se vraćaju po transportne torbe s opremom, mrak nam je pao na oči kad smo sve to vidjeli na hrpi, mislili smo da nećemo uspjeti, a s druge strane nam je to bio novi izazov. Već smo umorni a sada tek dolazi ono pravo, prenošenje sve te opreme po kanalu koji je potpuno drugačiji od dosadašnjeg, više nema „normalnog“ hodanja već smo se trebali pet puta spuštati i penjati sa užetima u tzv. bunare čije je dno uglavnom ispunjeno vodom kroz koju se pliva. Na tim dijelovima smo radili lanac i dodavali opremu iz ruke u ruku po već ne znam koji put.

Napokon dolazimo u veliku dvoranu nazvanu Maliganova dvorana. To je mjesto svega stotinjak metara od mjesta gdje smo zamislili napraviti bivak za spavanje i odmor, a gotovo 4,5 km od ulaza. Kako nam je bilo teško prvih sto metara špilje tako je i ovdje jer je taj zadnji kanal do bivka vrlo nizak pa smo morali skinuti opremu sa leđa i provlačiti se po koljenima vukući opremu, već smo svi totalno iscrpljeni. Ja moram priznati da sam "puk'o k'o kokica", nisam više mogao ustati iz čučnja od nemoći.

Složili smo bivak za spavanje u Grande kanalu i odspavali oko 7 sati. Kad smo se probudili svi smo bili totalno -ne mokri-, ali vrlo vlažni, roba i vreće su nam povukle svu vlagu iz špilje, a Luki i Frfu su vreće već i bile skroz mokre od preronjavanja kroz sifon.

Krećemo od zadnjeg mjesta sustava tražiti kanale koji idu dalje. Na sreću, još na početku pokvarila nam se video kamera koju je zalila voda, tako da ne snimamo ništa već krećemo u istraživanje novih kanala. Već u prvih par minuta vidimo jedan kanal iznad zadnjeg sifona kojeg smo nazvali Bilovo oko po našem bivšem speleološkom kolegi. Kanal se nalazi na 15-tak metara visine i trebali smo tehnikom ispenjavanja i fiksiranja doći do njega. Nakon sat vremena ulazimo u kanal i slijedi vrištanje iz sveg glasa. Kanal ide dalje...

Vraćamo se svi u kamp po opremu (neoprenska odjela, foto-opremu, opremu za crtanje). Pokušali smo se našaliti sa Tihijem kako nema ništa i da kanal ne ide nikamo ali nije uspjelo, čuo nas je kad smo vrištali. Vraćamo se u novi kanal te istražujemo sve dalje i dalje i svaki zavoj kanala ponovo usklici, čuđenja i iznenađenja.

Otkrili smo stvarno „svjetsko čudo“ jer čovjek ne može reći i napisati kakav je to osjećaj kad otkriješ novi komad naše zemlje i još uz to toliko velik i lijep. Tihi, naš vođa ekspedicije već godinama govori da općina Rakovica ima podzemna Plitvička jezera i mi smo ih napokon našli.

Otkrili smo ogromna jezera od 4 metra dubine i 20 dužine, velike kanale koji kao da su dijamantni, stotine saljeva i novih kanala. Sreća u nama je uzavrela našu krv i nikome više nije bilo hladno, išli smo sve dalje i dalje i nakon 8 sati rada se vraćamo u logor gdje nas s nestrpljenjem čeka Tihi. Prepričavamo mu sve te ga iznenađujemo sa nazivom kanala kojeg je Frf predložio a mi ostali ga prihvatili – "Tihijeva podzemna Plitvička jezera".

Topografski smo Luka i ja izmjerili 1400 metara novih špiljskih kanala dok su Gogo, Frf i Darko ispucali 500 fotografija. Sustav sada ima 13 km. Svi skromno slavimo i idemo spavati. Cijeli drugi dan koristimo za izlazak iz špilje. Ponavljali smo međusobno kako bi radije ostali unutra još dva dana samo da ne moramo proći opet isti put do izlaza. Prilikom susreta s transportnom ekipom na plaži svi ponovo slavimo pjesmom, grljenjem te se lagano ali totalno iscrpljeno

krećemo van iz špilje.

Povratkom u vanjski logor dolaze mještani i svi koje susrećemo te počinje veliki tulum, sustav Panjkov ponor-Varićakova špilja je ponovo drugi najduži sustav Hrvatske. Ovo je za mene bilo jedno novo teško i zasada najdraže iskustvo u mom speleološkom stažu te ću o tome stručno i opširnije pisati zajedno sa ostalim učesnicima ekspedicije u stručnoj literaturi.

Tomislav Flajpan - Frf

speleoronic

Bio mamlaz ili ne, no ovo je samo za prave igrače!!! Čuo dostatnu količinu priča o ovom objektu, no sada se uvjerih osobno. Sam ulaz ne otkriva previše. Tek kad pretovaren kreneš u "penetraciju", vidiš i djelomično shvatiš kaj tek dolazi. Ukupnim mukotrpnim trudom stižemo do točke koju prolaze samo odabrani. Onda sve ostaje na nama. I tako smo nas 6 preronili sifon i prebacili kompletnu opremu za biti i ostati preko za barem tri dana. Do sifona je još bilo „nazovimo lako“, nakon sifona počinje rock`n roll. Taj rock`n roll je trajao oko 5 sati tumaranja po čudnovatim hodnicima, kanalima, bunarima. Teškom mukom stigli do pozicije gdje postavismo logor, mukom nešto pojeli i pokušali se odmoriti za drugi dan.

Drugi dan nakon pripreme kreće istraživanje. Savladali zahebanu prečanje i ušli u novi prostor. Nakon oko 200 metara se vraćamo po neoprenska odjela jer prva prepreka je tu, impresivno jezero je ispred nas. Vraćamo se naoružani i pičimo dalje. Kako idemo dalje tako ulazimo u prostore u koje još nije kročila ljudska noga. Mi prvi ikada!!! Što dalje idemo nalijećemo na impresivnije prizore, što jezera, što saljevi, što kamenje, što sige, što ... što sve što postoji od ukrasa u podzemnome svijetu. U jednom trenutku shvaćamo da ovo ide dalje i da nema kraja, i vraćamo u kamp po još karabita jer ovo će potrajati skoro do besvijesti. Tako je i bilo. Produženjem rasvjete produžilo se i istraživanje. I tako, mic po mic, iza svakog ugla ne znaš što te čeka i isplati li se ići dalje. Na kraju se zaustavismo u jednoj kolosalnoj dvorani i rekosmo dosta za ovaj puta!!

Em smo poprilično prošli, em smo umorni, em se moramo sigurno vratiti do logora, drugo jutro starta pakiranje kompletnog logora i opreme. Pomalo krenusmo nazad na svjetlo dana. I opet mrcvarenje s opremom preko sifona... Na plaži se iskombinirali za povratak i krenuli put njega, nedugo zatim naliječemo na transportni tim i svi se veselimo jedni drugima. Kratka priča i pljuga i pičimo dalje prema van. Naravno da problemima nije kraj.

Sada dolazi do izražaja da smo potrošili sav karabit i da ekipi pomalo pada snaga i koncentracija. No unatoč svemu svi izlaze sigurno iz objekta na dnevno svjetlo nakon tri dana. Konačno sve pobacamo sa sebe i akumuliramo sve što možemo. Uživamo u vlastitoj golotinji i pregledavamo ozljede i rane. Donosimo zaključak da ne samo da je ova akcija ispala uspješno, nego cijela ekspedicija je uspjela do balčaka, jer što god smo radili napravismo preuspješno.

Gordan Polić - Gogo

speleoronioc, službeni fotograf MSRE "Panjkov ponor 2010."

Ponovo pred Panjkovim ponorom. Već znam što me čeka.

Nakon opremanja, krenuli smo. Bili smo začuđeni da na ulazu nema ništa od opreme, jer je transportna ekipa bila malobrojna. No iza nekoliko provlačenja naišli smo na dio opreme u transportnim vrećama. Odmah sam zaključio da će ovaj put biti puno teže. I onda po onom starom, stalno voda, pa zapneš za kamen i tako u nedogled. Evo i polusifon je tu, prođem ga a poslije toga eto Blatnjavog kanala i novih muka. Ubrzo smo stigli i transportnu ekipu. S obzirom kako su bili natovareni nije ni čudo. Na Plaži smo. Tako zovemo mjesto gdje se opremamo prije urona.

Malo duži odmor i opremanje za preron sifona. Zbog količine opreme pojedinci će morati roniti više puta, a to su Alan i ovaj put Frf. Do sad je bilo teško, a tek nas čeka ono najgore do mjesta za bivak. Spusti se po štriku do vode pa opet po štriku gore. Oprema ide od ruke do ruke već ne znam po koji put. Čuje se šum vode, blizu smo Maliganove dvorane. Ukazuje se velika dvorana, a na dnu jezero u koje iz pukotine dotiče voda koja stvara buku. Naravno, oni koji su prvi put tu, a naročito Tihi ne mogu odoljeti i odmah kreću s lampama pogledati Maliganovu dvoranu sa jezerom o kojoj smo toliko pričali. Blizu smo bivaka ali kretnje su sve sporije i od umora, ali i zbog provlačenja koje postaje sve napornije. I najzad, doma smo u Grande dvorani, mjesto za bivak. Toliko sam bio umoran da sam jedva napravio ležaj za spavanje. Luftić sam puhao na pet

puta, mislim da mi je to bilo najteže. Pojeli smo malo čokolade i zaspali. Nisam dugo spavao, a od silnog okretanja mi se i luftić ispuhao.

Dignem se, Luka kuha juhu. Od svega što sam pojeo mislim da mi je to bilo najslađe jer nas je ugrijalo i okrijepilo. Krećemo u razgledavanje i iznad Bilovog oka se ukazao otvor koji je odavao perspektivu. Treba ispenjati jedan kosi uspon, ali zbog blatnjavih stijena je dosta zahtjevan. Ništa bez osiguranja. U mislima mi je, ako se ovdje nekom nešto dogodi, kakva bi to ekipa trebala biti da nekog izvuče odavde. A mi smo se tako namučili da smo do ovdje došli. Nakon dogovora u logoru uzimamo opremu i idemo prema kanalu. Krećemo na uspon, a bušilica nikako da proradi. Najzad se i ona udobrovoljila.

Izbušili smo nekoliko rupa i u kanalu smo, zadovoljstvo, kanal ide dalje i mi krećemo polako. Prvi dio je najzahtjevniji pa je oprez stalno prisutan. Idemo dalje i evo prepreke, voda. Nazad u logor i oblači opet ona mokra hladna ronilačka odjela. Znam kako je to, sjetio sam se Bajkovitog kanala u ovom istom sustavu. No ovoga puta bilo je lakše jer smo se već dobro razgibali. Uzimam opremu za crtanje i naravno svoj fotić. Alan i Luka crtaju, a Darko, Frf i ja fotkamo. Napokon ugodnog posla za mene, prizori sve ljepši od ljepšeg da sam potpuno zaboravio gdje sam i što nas sve čeka do izlaza. Opisivati svu tu ljepotu mislim da je nemoguće, tako nešto ja u svom speleološkom životu nisam vidio, no tu je fotić koji će učiniti da se i drugi uvjere u to. I tako slijede jezera za jezerom (Tihijeve Plitvice), pa saljev, sige raznih oblika, traže se nazivi za sve to kao i obično ali ubrzo i njih nedostaje.

Zadovoljstvu nema kraja, a i vrijeme kaže da se moramo vratiti u logor. U logoru smo nešto malo pojeli i opet na spavanje. Napuhao sam opet luftić, ali ovoga puta sam trakom zalijepio čep da se opet ne ispuše. Ovoga puta sam bolje spavao, tako da sam za povratak bio odmorniji. Malo hrane, čaj s malo meda i gumenim bombonima, pakiranje i pokret ka izlazu. Tihi je polako naprijed, a mi s transportom opreme polako za njim. Dobro je prošao ovaj najteži dio s obzirom da još imamo dosta snage. Kod sifona smo. Opet najteži dio pada na Alana i Frfa. Robu koja je do tada bila suha morali smo potopiti jer ne bi išlo kroz sifon zbog velike količine zraka. Prvi sam prošao sifon i prihvaćao opremu koju su Frf i Alan po ne znam koji put provukli kroz sifon.

Opet na plaži puštamo veći dio opreme, uzimamo ono što možemo i polako nazad. Evo i transportne ekipe, ali sve što je ostalo ni oni neće moći sve odjednom izvući do izlaza. Dio nas kreće naprijed, a Tihi i ja pomalo za njima. Noge su sve teže, odmori sve češći, doslovno se vučemo zadnje metre. Provlačimo se, svjetlo se nazire, izlaz je tu, vani smo. Na kraju mogu zahvaliti svima što sam bio dio ekipe koja mi je omogućila da sve to vidim i uživam zajedno s njima u svakom trenutku.

Darko Višek

speleoronioc

Puno sam slušao o Panjkovom ponoru od svojih prijatelja speleologa, gledao filmove i fotografije, ali ono što sam vidio i doživio unutra ne može se prepričati niti pokazati. Panjkov ponor je za mene daleko najzanimljivija, najteža i najljepša akcija u mom kratkom speleološkom stažu. Novi kanal koji smo istražili i fotografirali je nešto najljepše, najtajnovitije što sam vidio u životu. Vrištali smo od uzbuđenja iza svakog zavoja, svaki novi metar otkrivao nam je fantastičnu igru prirode, posebno zato što smo prvi ljudi koji su imali čast i sreću da dođu na to predivno mjesto.

Zanimljivo je kako vrijeme gubi smisao kad čovjek spava u špilji, na sat smo gledali samo radi ekspedicijskog dnevnika. Sretan sam što sam bio dio ove akcije, sretan sam što je sve prošlo u redu, i zahvalan mojim prijateljima jer unutra smo bili kao jedno, pomagali se međusobno u teškim trenucima kojih je bilo podosta svi smo bili razumni i koncentrirani. Kad smo izašli van nakon pedesetak sati mislio sam da će povratak pod dnevno svjetlo biti nešto posebno, međutim kad se sjetim Dijamantnog kanala, Tihijevih podzemnih Plitvica, shvaćam da svoja najljepša remek djela priroda radi u podzemlju.

Marjan Prpić - Luka

speleoronioc

Priče iz dubine

Written by Admin

Sunday, 01 August 2010 09:09 - Last Updated Tuesday, 10 August 2010 10:36
